

Dyslexieprotocol

April 2019

Besproken in sectorleiding (t)v/h: 07-11-2011

Besproken in sectorleiding vmbo: 08-11-2011

Besproken in MT:29-11-2011

Besproken in MR:01-02-2012

*Aanpassing januari (verlicht programma leerjaar 2)
besproken in MT 29-01-2013 en in MR 05-02-2013*

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Dyslexie	4
1.1 Wat is dyslexie?	4
1.2 De dyslexieverklaring (deskundigenverklaring)	4
2. Het dyslexieprotocol	6
2.1 Het basisonderwijs	6
2.2 Het voortgezet onderwijs	6
2.2.1 Leerjaar 1	6
2.2.2 Leerjaar 2 en hoger	7
2.3 De dyslexiecoach	8
2.4 De mentor	8
2.5 De vakdocenten	9
2.6 De leerling	9
2.7 De ouders / de ouderraad	10
2.8 De zorgcoördinator	10
2.9 Faciliteiten	11
2.9.1 Claroread voor thuisgebruik	
2.10 Faciliteitenkaart	12
2.11 Exameneisen	12
2.12 Ontheffingen	133
2.12.1 Ontheffingen VMBO	13
2.12.2 Ontheffingen VWO bovenbouw	14
2.13 Verlicht programma HAVO/VWO	15
2.13.1 Procedure voor verlicht programma leerjaar 3	17
Bijlagen	18
Bijlage 1: Algemene regels en afspraken RT	18
Bijlage 2: Info formulier voor docenten	18

Bijlage 3:	Melding aan RT	18
Bijlage 4a:	Normering bij Nederlands.....	18
Bijlage 4b:	Normering bij MVT	18
Bijlage 5:	Overzicht mogelijke faciliteiten	18
Bijlage 6:	Claread afspraken	18
Bijlage 7:	Voorbeeld faciliteitenkaart.....	18
Bijlage 8:	Verlicht programma klas 3 HAVO/VWO	18

Inleiding

Voor u ligt het dyslexieprotocol van het Elde College te Schijndel. Het Elde College heeft een breed aanbod van opleidingsmogelijkheden in huis. Achtereenvolgend zijn dit Praktijkonderwijs, VMBO beroepsgericht, VMBO gemende leerweg, VMBO theoretische leerweg, HAVO, VWO en VWO tweetalig.

“Het Elde College biedt uitdagend en inspirerend onderwijs met een grote keuzevrijheid binnen een geborgen klimaat”

De missie is vertaald in de slogan: Ga jij onze uitdaging aan?

Het Elde College vindt dat dyslectische leerlingen niet belemmerd moeten worden in het volgen van de opleiding waartoe ze op basis van hun cognitieve capaciteiten in staat zijn. Het Elde College erkent daarom dyslexie als een probleem bij de onderwijskundige ontwikkeling van een kind.

De belangen van kinderen met dyslexie worden in eerste instantie behartigd door de dyslexiecoaches, maar zeker ook door de vakdocenten. Daarnaast spelen ouders en de leerling zelf een grote rol in het realiseren van goede resultaten. Het Elde college zet zich in voor de dyslectische leerling, maar wil nadrukkelijk wijzen op de inspanningsverplichting van de leerling zelf.

Middels dit dyslexieprotocol informeren wij u graag over wet- en regelgeving omtrent dyslexie en de manier waarop wij hulp bieden aan dyslectische leerlingen.

1. Dyslexie

1.1 Wat is dyslexie?

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen in de automatisering van de woordidentificatie, (lezen) en/ of schriftbeeldvorming (spellen). De gesignaleerde problemen zijn "didactisch resistent" en zullen dus niet of nauwelijks afnemen ondanks systematische en taakgerichte hulp door de leraar en de dyslexiecoach.

In de meeste gevallen zijn hardnekkige lees- en spellingsproblemen reeds op de basisschool gesignaleerd en geremedieerd. Het kan dan gaan om dyslectische kinderen (vastgesteld na onderzoek) of dyslexieverdachte kinderen (wel problemen maar (nog) geen dyslexieverklaring). Het is echter ook mogelijk dat een leerling in staat is zijn lees- en spellings-problemen op de basisschool dusdanig te compenseren dat er van hiaten geen melding wordt gemaakt. Zo kan het voorkomen dat de problematiek pas in het VO¹ echt een belemmering wordt (langere teksten, meer talen).

1.2 De dyslexieverklaring (deskundigenverklaring)

Een leerling wordt op het Elde college als dyslectisch erkend als hij beschikt over een dyslexieverklaring uitgegeven door een deskundige². (De geldigheid van een dyslexieverklaring is onbeperkt).

De dyslexieverklaring bevat een onderkende en handelingsgerichte diagnose en wordt afgegeven op basis van psycho-didactische onderzoeken.

Behalve een didactisch onderzoek naar de lees- en spellingsproblemen is een cognitief vaardigheidsonderzoek zeer gewenst. Dit onderzoek geeft informatie over compensatiemogelijkheden en kan een rol spelen bij twijfel over de leercapaciteiten. (Zie ook Steunpunt Dyslexie Nederland).

¹ Voortgezet Onderwijs

² Professionals gekwalificeerd voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek met specialistische kennis op het gebied van leerstoornissen. Academische graad in klinische psychologie of orthopedagogiek vereist en erkende bekwaamheidsregistratie in de psychodiagnostiek.

Zonder dyslexieverklaring mag de school geen faciliteiten aanbieden bij het school- of eindexamen. Dat is dan ook de reden dat wij in het traject naar het examen toe, alleen leerlingen met een dyslexieverklaring (op basis van onderzoek) faciliteiten aanbieden (met uitzondering van enkele dyslexieverdachte leerlingen brugklas).

Dankzij het onderzoek, waarop de dyslexieverklaring is gebaseerd, kan de begeleiding vanaf binnenkomst in de brugklas, gedurende de gehele schoolperiode, gericht ingevuld worden. Daarnaast levert een goed onderzoek nuttige gegevens die bijdragen tot een betere determinatie op het eind van de brugklas.

2. Het dyslexieprotocol

2.1 Het basisonderwijs

Alle leerlingen die zich aanmelden op het Elde College worden (tussen maart en mei) besproken door de groepsleerkracht en een kernteamleider van het Elde College.

Indien nodig nemen de interne begeleider basisschool en de dyslexiecoaches van het Elde College contact op met elkaar.

2.2 Het voortgezet onderwijs

2.2.1 Leerjaar 1

Het VO biedt de dyslectische leerlingen, voor zover mogelijk, faciliteiten om vanaf het begin van zijn carrière in het VO zo goed mogelijk te kunnen functioneren. Dat kunnen basisfaciliteiten of uitgebreidere faciliteiten zijn, al naar gelang de dyslexieverklaring en/of het onderzoek aangeeft.

Dyslectische leerlingen worden door de dyslexiecoaches op de hoogte gesteld van de werkwijze op het Elde College in 2-4 introductie bijeenkomsten aan het begin van het schooljaar (bijlage 1). De dyslexiecoaches voorzien de dyslectische leerlingen van een faciliteitenkaart en leren hen hoe ze met hun dyslexie om moeten gaan binnen het VO. Mentor en vakdocenten worden geïnformeerd.

De mentor (en vakdocenten) volgt de resultaten van de leerlingen. Indien nodig verwijst de mentor de leerling opnieuw naar RT. Er volgt dan een gesprek of er worden remediërende programma's op de computer aangeboden.

Bij alle leerlingen (dus ook leerlingen met dyslexie) is er voor de herfstvakantie een screeningsonderzoek (tijdens lessen Nederlands) dat bestaat uit een auditief woorddictee en een begrijpend lezen toets. De uitslag kan leiden tot een technisch leesonderzoek. Op basis van de info van het BO³, de resultaten uit het technisch leesonderzoek en de screeningsresultaten kan de ouders geadviseerd worden om een dyslexieonderzoek⁴ te laten verrichten (doorverwijzing). De leerling wordt

³ Basisonderwijs

⁴ De meeste zorgverzekeraars vergoeden (een deel van) de onderzoekskosten.

gewezen op het informatieboekje over dyslexie op de website met tips, aanwijzingen en nuttige sites. Wordt na doorverwijzing dyslexie vastgesteld, dan krijgt de leerling een faciliteitenkaart. Deze wordt verstrekt door de dyslexiecoach.

Voor alle leerlingen geldt het volgende:

In de sector (T)VH komen leerlingen die erg laag scoren in het screeningsonderzoek in aanmerking voor steunlessen begrijpend lezen.

In de sector VMBO krijgen de leerlingen die erg laag scoren een ondersteuningstraject bij de dyslexiecoach (het volgen van remediërende programma's op de computer) en/of extra ondersteuning in de lessen Nederlands (de dyslexiecoach gaat hierover in overleg met de docent Nederlands).

2.2.2 Leerjaar 2 en hoger

De dyslectische leerling heeft een faciliteitenkaart die geldig is gedurende zijn hele schoolloopbaan.

In de loop van de jaren kunnen, op basis van bevindingen, faciliteiten worden aangepast in overleg met de dyslexiecoach. Aanpassingen worden verwerkt in het leerlingvolgsysteem⁵.

Het kan voorkomen dat, ondanks een goede inzet en intelligentie, prestaties onverwacht onder het vereiste niveau blijven. Alleen leerlingen uit leerjaar 2 (en 1) kunnen in aanmerking komen voor vervolgonderzoek en eventueel vervolgens doorverwezen worden voor een extern onderzoek.

Voor leerjaar 3 en hoger bestaat geen speciale begeleiding, behalve ter voorbereiding op het examen. Er wordt ook geen vooronderzoek gedaan naar mogelijke dyslexie.

De dyslexiecoach voorziet leerlingen uit leerjaar 3 en hoger, waarvan men graag wil weten of er mogelijk sprake is van dyslexie, van informatie over de te ondernemen stappen richting externe deskundigen.

⁵ Het leerlingvolgsysteem dat het Elde College toepast is Magister

2.3 De dyslexiecoach

De dyslexiecoaches zijn gedurende de gehele schoolloopbaan aanspreekpunt voor ouders en leerlingen. In leerjaar 1 en 2 dragen zij (mede) zorg voor een soepele overgang van BO naar VO, voor de screening, het uitvoeren van vooronderzoeken, het aanvragen van onderzoeken, voor een beperkte mate van remediëring, voor het toekennen van faciliteiten en zijn vraagbaak voor docenten.

De dyslexiecoach vermeldt de individuele gegevens in het leerlingvolgsysteem. Voor leerjaar 1 worden de gegevens van het BO hierin meegenomen. Een overzichtslijst van met faciliteitenkaarten wordt per mentorgroep op het intranet geplaatst, zodat elke vakdocent deze gegevens kan bekijken.

De dyslexiecoach informeert de docenten (bijlage 2) en grijpt in als de mentor of de leerling aangeeft dat er zich problemen voordoen. Hij/zij verzorgt in het brugjaar maximaal 4 introductiebijeenkomsten en begeleidt waar nodig. Hij/zij organiseert een kennismakingsbijeenkomst voor instromers vanuit de andere sector of van andere scholen. Hij/zij bespreekt, in samenspraak met de examen coördinator, met de dyslectische examenleerlingen de gang van zaken en de faciliteiten bij het examen.

De dyslexiecoaches zijn het best bereikbaar via de mail.

2.4 De mentor

De mentor neemt de gegevens op in het leerlingdossier. Hij/zij wijst de vakdocenten op de gegevens in Magister. Aan het einde van het schooljaar (bij de warme overdracht) draagt de mentor er zorg voor dat de informatie overgedragen wordt aan de nieuwe mentor, die vervolgens weer de vakdocenten informeert en verwijst naar Magister.

De mentor heeft regelmatig contact met de leerling en met de vakdocenten om erop toe te zien dat de afgesproken faciliteiten gerealiseerd worden. Hij/zij volgt de vorderingen van zijn/haar leerlingen en onderneemt actie richting de kernteamleider, die vervolgens communiceert met de dyslexiecoach, indien nodig.

De mentor bespreekt niet-dyslectische leerlingen met leerproblemen in het team. Naar aanleiding hiervan kan de mentor leerjaar 1 en 2 in overleg met de kernteamleider een diagnostisch taalonderzoek aanvragen bij de dyslexiecoach via het formulier "Melding aan RT" (bijlage 3).

2.5 De vakdocenten

Dyslexie is niet alleen een probleem bij talen, maar bij alle vakken. Eenduidigheid in de aanpak en de begeleiding in de klas is noodzakelijk. Vakdocenten moeten in staat zijn om bepaalde leerstoornissen te herkennen en ze moeten kennis hebben van bijkomende problemen. Zij geven deze informatie door aan de mentor. De vakdocenten zijn verder in staat om de compenserende en dispenserende maatregelen, vermeld op de faciliteitenkaart, toe te passen.

Van de vakdocenten wordt verwacht dat zij de dyslectische leerlingen positief benaderen, laten merken dat ze op de hoogte zijn van hun problemen en dat ze de leerlingen de faciliteiten willen bieden waar ze recht op hebben. De begeleiding van de leerling dient dan ook met name binnen de vakles plaats te vinden.

Elk team kan een scholingsbijeenkomst m.b.t. dyslexie aanvragen. Nieuwe vakdocenten ontvangen informatie over het dyslexiebeleid op het Elde College en de toepassing in de praktijk via de map "nieuwe docenten".

Alle vakdocenten maken hun toetsen in het lettertype Verdana 12. Handgeschreven toetsen zijn niet toegestaan.

2.6 De leerling

De leerling moet leren omgaan met zijn/haar dyslexie. Hij/zij moet gefaciliteerd en gestimuleerd worden om zelf oplossingen te vinden voor zijn/haar problemen en gemotiveerd te blijven. De leerling is zelf verantwoordelijk voor zijn/haar eigen resultaten. Er is dus duidelijk sprake van een inspanningsverplichting. Voorwaarde om een juiste ondersteuning te ontvangen is een actieve en open leerhouding.

Sommige faciliteiten hebben voorbereidingstijd nodig. Daarom moet de leerling zich houden aan de afspraken om die faciliteit te verkrijgen. Zo niet, dan kan de faciliteit niet verleend worden.

2.7 De ouders / de ouderraad

Ouders moeten op de hoogte zijn van wat de school hun kind te bieden heeft. Zij zijn daardoor beter in staat de vorderingen van hun kind kritisch te volgen en hun opmerkingen terug te geven aan de school.

De school organiseert (samen met de ouderraad) 1 centrale bijeenkomst in het begin van het jaar waarin ouders geïnformeerd worden over het schoolbeleid (door de dyslexiecoaches).

De mogelijkheid bestaat dat de ouderraad nog 2 vervolgbijeenkomsten voor ouders van dyslectische leerlingen organiseert. Het hoofddoel van deze bijeenkomsten is uitwisseling van ervaringen, elkaar informeren over hulpmiddelen voor thuisgebruik, informatie over vergoedingen en mogelijkheden tot wederzijdse hulp. De uitkomsten van deze groepsgesprekken worden besproken in een evaluatiegesprek met de directie, die eventueel een actieplan op zal stellen voor het jaar erna. Het initiatief ligt hier bij de ouderraad.

2.8 De zorgcoördinator

De zorgcoördinator is eindverantwoordelijk voor het dyslexiebeleid. Dat betekent dat de zorgcoördinator coördineert en afstemming realiseert waar dit kan. Een keer per jaar neemt hij/zij het initiatief om het dyslexiebeleid te evalueren, m.b.v. van het uitgebrachte jaarverslag van de dyslexiecoaches.

De zorgcoördinator informeert de dyslexiecoaches (daarnaast ook kernteamleider en mentor) als leerlingen voor onderzoek aangedragen worden vanuit de zorgteams. De zorgcoördinator krijgt informatie van de mentor als leerlingen vanuit de kernteams voor onderzoek worden voorgedragen. De zorgcoördinator legt de actie dan neer bij de dyslexiecoach.

Daarnaast overlegt de zorgcoördinator met de dyslexiecoach over leerlingen met een diagnose dyslexie.

2.9 Faciliteiten

Niet alle dyslectische leerlingen hebben dezelfde ondersteuning nodig.

Een leerling heeft recht op die faciliteiten die in het deskundigheidsrapport en/of de dyslexieverklaring genoemd worden, voor zover de school dit kan realiseren. De leerling bepaalt zelf (samen met zijn ouder(s) of verzorger(s)) van welke faciliteiten hij/zij gebruik maakt.

Als de faciliteiten niet expliciet genoemd worden in het onderzoeksrapport krijgt de leerling tot en met het examen de basisfaciliteiten:

- Bij leesproblemen: meer tijd bij toetsen
- Bij spellingsproblemen: meer tijd bij toetsen en een aangepaste normering bij spelling (Ne en MVT). (zie bijlage 4a, 4b)

NB. Bij centraal schriftelijk examenwerk moet de voorgeschreven normering worden gevolgd. Alle leerlingen die examen doen mogen gebruik maken van de spellingscontrole. Verder voorziet de officiële normering in een beperkte aftrek voor spelling, waardoor een aangepaste normering voor dyslectici niet meer nodig is.

Voor een overzicht van de overige faciliteiten op basis van onderzoeksgegevens zie bijlage 5.

De toetsen en/of het toetsrooster wordt zo ingericht dat het mogelijk is om extra tijd toe te kennen. Belangrijk is dat leerlingen zo optimaal mogelijk gebruik kunnen maken van de faciliteiten waar ze recht op hebben.

Bij toetsing buiten de proefwerkweken om is verlenging van tijd vaak organisatorisch ingewikkeld. In dat geval is het ook mogelijk om het aantal opdrachten te verminderen.

Als in het onderzoeksrapport wordt gesproken over auditieve ondersteuning, dan kan de leerling dit voor elk proefwerk, elk schoolexamen en het centraal schriftelijk examen aan (laten) vragen en zal de school dit, voor zover mogelijk, realiseren. Hierbij wordt het programma Claread gebruikt (bijlage 6).

2.9.1 Claread voor thuisgebruik

Het programma Claroread wordt kosteloos aangeboden aan alle leerlingen op het Elde-college. Claroread is een ondersteuningsprogramma waarbij alle digitale teksten, in het Nederlands, Engels, Duits en Frans ter ondersteuning voorgelezen kunnen worden.

Met name voor leerlingen die gebruik maken van auditieve boeken van Dedicon is dit programma nodig om de boeken voor te laten lezen.

De informatie en de link voor dit programma kunt u vinden op de site van het Eldecollege onder het kopje ouders/zorg en begeleiding/specifieke begeleiding/dyslexie en dyscalculie > handleiding inloggen claroread.

2.10 Faciliteitenkaart

Een leerling bij wie de diagnose "dyslexie" is gesteld, krijgt een gele faciliteitenkaart op naam. Op deze kaart staan de faciliteiten die door de deskundige geadviseerd zijn in het onderzoeksrapport of in de dyslexieverklaring. De faciliteitenkaart is individu gebonden en blijft de gehele schoolloopbaan geldig (bijlage 7).

2.11 Exameneisen

Zowel bij het schoolexamen als het Centraal Schriftelijk Examen kunnen leerlingen gebruik maken van diverse faciliteiten, op voorwaarde dat deze ook in de rest van de schoolloopbaan gehanteerd zijn en passen binnen de regelgeving van het schoolexamen en centraal examen. Aanpassingen kunnen alleen worden toegestaan voor zover daartoe in de deskundigenverklaring een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen uit de verklaring. De sectordirecteur beslist over de aanpassingen. De eindexamensecretarissen vragen, na overleg met de dyslexiecoaches, de faciliteiten aan bij de Inspectie (voor 1 oktober van het schooljaar waarin examen wordt gedaan). De dyslexiecoach traint de leerlingen kort op het juiste gebruik van de faciliteiten.

Mogelijke ondersteuning: audio, spraaksynthese, grootschrift en/ of tijdverlenging (30 minuten of meer indien speciaal aangevraagd)⁶.

⁶ Voor meer informatie zie Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, Hoofdstuk 11 Wet- en regelgeving

Aanpassingen op de inhoud en de omvang van het examen zijn niet toegestaan. Elektronische woordenboeken evenmin.

2.12 Ontheffingen

Op grond van de wet op het voortgezet onderwijs artikel 11e sub 1 kunnen ouder(s)/ verzorger(s) van een leerling op het VMBO ontheffing aanvragen voor Frans of Duits.

Op het HAVO of VWO is er in de onderbouw geen wettelijk recht voor leerlingen met dyslexie om ontheffing voor Frans of Duits aan te vragen, omdat HAVO/VWO algemeen vormend onderwijs is.

(Alleen in zeer bijzondere gevallen kan de onderwijs inspecteur hierop een uitzondering maken).

Het Elde college heeft ervoor gekozen om geen ontheffing te verlenen in de HAVO/VWO onderbouw voor een moderne vreemde taal. Wel kan er in bijzondere gevallen een verlicht programma worden aangeboden vanaf leerjaar 3.

In de bovenbouw HAVO is een 2^e taal niet verplicht en is ontheffing niet van toepassing. In de bovenbouw VWO is wel ontheffing mogelijk voor Frans of Duits.

2.12.1 Ontheffingen VMBO

Op het VMBO mag de sectordirecteur na overleg met de ouders en de leerling, ontheffing verlenen voor het volgen van een tweede vreemde taal.

De sectordirecteur bepaalt tevens waaraan de ruimte die vrijkomt na ontheffing voor een bepaalde taal wordt besteed.

Een commissie bestaande uit de zorgcoördinator, de dyslexiecoach en de betreffende vakdocent adviseren hierin.

Een verzoek tot ontheffing van het lesprogramma komt altijd van de ouder(s)/verzorger(s) en wordt gericht aan de sectordirecteur. Ontheffing kan pas toegekend worden na leerjaar 2. Het verzoek kan alleen tot positief resultaat leiden als aan de volgende voorwaarde wordt voldaan:

- De leerling is in het bezit van een dyslexieverklaring met een onderkende, verklarende en handelingsgerichte diagnose.
- De leerling beschikt over een cognitief vaardigheidsonderzoek.
- De leerling heeft zich aantoonbaar ingezet voor de bepaalde taal.
- De leerling maakt aantoonbaar gebruik van strategieën die hem zijn aangeboden.
- De leerling heeft aantoonbaar capaciteiten voor het volgen van VMBO onderwijs, maar is hier door zeer ernstige dyslexie niet toe in staat.⁷

2.12.2 Ontheffingen VWO bovenbouw

Een VWO leerling kan ontheffing krijgen van het volgen van de tweede moderne vreemde taal (Frans of Duits) indien de leerling een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal. De ouders (of bij meerderjarigheid de kandidaat zelf) dienen daartoe een verzoek in bij de sectordirecteur. Dit verzoek tot ontheffing kan in het 3^e leerjaar aangevraagd worden (voor 1 februari) en dient ondersteund te worden door een deskundigenverklaring van een orthopedagoog⁸. De sectordirecteur, gemandateerd door het bevoegd gezag, beslist daarop binnen twee werkweken of de ontheffing verleend wordt.

Indien de ontheffing verleend wordt, wordt de taal vervangen door een ander examenvak met een normatieve studielast van tenminste 440 klokuren.

Mocht een dyslectische leerling toch de keus willen maken om de tweede moderne vreemde taal in het pakket te houden in verband met een beoogde vervolgopleiding of mogelijke beroepskeuze, dan kan deze leerling de 2^e moderne vreemde taal als extra vak opnemen, als het rooster dit toelaat.

⁷ Voor meer informatie zie Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, Hoofdstuk 11.3.1 Vrijstellingen in het vmbo

⁸ Professionals gekwalificeerd voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek met specialistische kennis op het gebied van leerstoornissen. Academische graad in klinische psychologie of orthopedagogiek vereist en erkende bekwaamheidsregistratie in de psychodiagnostiek.

Indien het volgen van de tweede moderne vreemde taal niet succesvol verloopt, dan heeft de dyslectische leerling de mogelijkheid om dit vak gedurende het jaar alsnog te laten vallen.⁹

2.13 Verlicht programma HAVO/VWO

In de eerste drie leerjaren van HAVO en VWO zijn zowel Frans als Duits verplicht. Er kan geen ontheffing worden verleend aan dyslectische leerlingen. Wel kan de school in de eerste drie leerjaren zelf invulling geven aan het onderwijs in de tweede moderne vreemde taal, omdat er, met uitzondering van Engels, geen kerndoelen zijn voor moderne vreemde talen. De school moet hierbij wel rekening houden met de mogelijke profielkeuze van de leerling in verband met zijn doorstroommogelijkheden.

Op het Elde College bestaat de mogelijkheid tot verlicht programma in klas 3 voor de 2^e en/of 3^e moderne vreemde taal, Frans en/of Duits.

Het verlicht programma kan aan het eind van leerjaar 2 worden aangevraagd voor leerjaar 3 en alleen in een uitzonderlijk geval, bij complexe problematiek, zal deze aanpassing toegekend worden.

Op het HAVO kan voor zowel Frans als Duits een verlicht programma worden aangevraagd.

Op het VWO slechts voor één van beide vakken.

Het is belangrijk om leerling en ouders bewust te maken van het feit dat een verlicht programma geen garantie is voor een diploma op het gewenste niveau. De vakken Nederlands en Engels zijn immers altijd verplicht en deze vakken mogen nooit beide onvoldoende zijn om te kunnen slagen. Ouders moeten dit meenemen bij de beslissing om voor hun kind een verlicht programma aan te vragen.

Een verzoek tot aanpassing van het aangepast programma komt altijd van de mentor en de docentenvergadering/kernteamvergadering. Dit gebeurt in overleg met de ouder(s)/verzorger(s). Na overleg tussen de kernteamleider, de mentor, de dyslexiecoach, betrokken docenten Frans en/of Duits en de overige docenten

⁹ Voor meer informatie zie Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs, Hoofdstuk 11.3.2 Vrijstellingen in het havo en het vwo

van examenvakken, wordt het verzoek onderbouwd en gericht aan de sectordirecteur. De mentor is de initiator van het overleg.

Dit advies moet argumenten bevatten, waaruit blijkt dat de leerling overduidelijk HAVO- **dan wel VWO**-capaciteiten toont in andere te kiezen examenvakken én het behalen van een HAVO 3 **dan wel een VWO 3** overgang zonder aangepast programma sterk wordt bemoeilijkt.

Het verzoek kan alleen tot positief resultaat leiden als aan de volgende voorwaarde wordt voldaan:

- De leerling is in het bezit van een dyslexieverklaring met een onderkende, verklarende en handelingsgerichte diagnose.
- De leerling beschikt over een cognitief vaardigheidsonderzoek (inclusief een intelligentieonderzoek op HAVO of op VWO niveau).
- De leerling heeft zich aantoonbaar ingezet voor de bepaalde taal (talen).
- De leerling maakt aantoonbaar gebruik van strategieën die hem zijn aangeboden.
- De leerling heeft aantoonbaar capaciteiten voor het volgen van HAVO/VWO onderwijs, maar is hier door zeer ernstige dyslexie niet toe in staat.
- De buitensporige inspanningen die geleverd worden voor de talen gaan duidelijk ten koste van de resultaten bij de overige vakken.

Wanneer een leerling, waaraan het verlicht programma is toegekend, niet meer voldoet aan de gestelde eisen, dient de betreffende docent Duits/Frans dit te communiceren met de leerling én de mentor. De mentor communiceert dit met de ouders, de kernteamleider en de dyslexiecoach. Ook verbeteringen en verslechtingen nadien, dienen te worden gecommuniceerd. Deze informatie wordt meegenomen in de overgangsvergadering.

Voor concretisering van de aanpassingen zie bijlage 8.

Bij de overgangsvergadering wordt rekening gehouden met het feit dat de leerling het aangepast programma heeft gevolgd. Dat betekent dat bij de eindvergadering de leerling altijd wordt besproken en dat bij de vakken Duits en/of Frans wordt gekeken of de leerling naar eigen kunnen een behoorlijke prestatie heeft geleverd. De vakdocent Duits/Frans licht dit toe.

2.13.1 Procedure voor verlicht programma leerjaar 3

1. De mentor draagt de leerling voor tijdens één van de kernteambijeenkomsten/rapportvergaderingen ter verkrijging van een verlicht programma in leerjaar 3. Dit gebeurt altijd in overleg met ouder(s)/ verzorger(s) van de betreffende leerling. Deze voordracht kan plaatsvinden aan het einde van klas 2 of in periode 1 en 2 van klas 3. Bij een positief advies kan de volgende stap worden gezet.
2. De ouders richten een schriftelijk verzoek tot de sectordirecteur voor het verkrijgen van een verlicht programma voor hun zoon/dochter.
3. Tegelijkertijd wordt dit verzoek na overleg tussen de kernteamleider, de mentor, betrokken docenten Frans en Duits en de overige docenten van examenvakken, onderbouwd en gericht aan de sectordirecteur. De mentor is de initiator van het overleg. Om met een verlicht programma te kunnen starten in klas 3, moet dit overleg uiterlijk plaatsvinden op de overgangsvergadering van klas 2.
4. De sectordirecteur, gemandateerd door het bevoegd gezag, beslist op grond van de aangeleverde argumentatie of de faciliteit aan de leerling wordt toegekend.

Bijlagen

- Bijlage 1: Algemene regels en afspraken RT
- Bijlage 2: Info formulier voor docenten
- Bijlage 3: Melding aan RT
- Bijlage 4a: Normering bij Nederlands
- Bijlage 4b: Normering bij MVT
- Bijlage 5: Overzicht mogelijke faciliteiten
- Bijlage 6: Claroread afspraken
- Bijlage 7: Voorbeeld faciliteitenkaart
- Bijlage 8: Verlicht programma klas 3 HAVO/VWO

